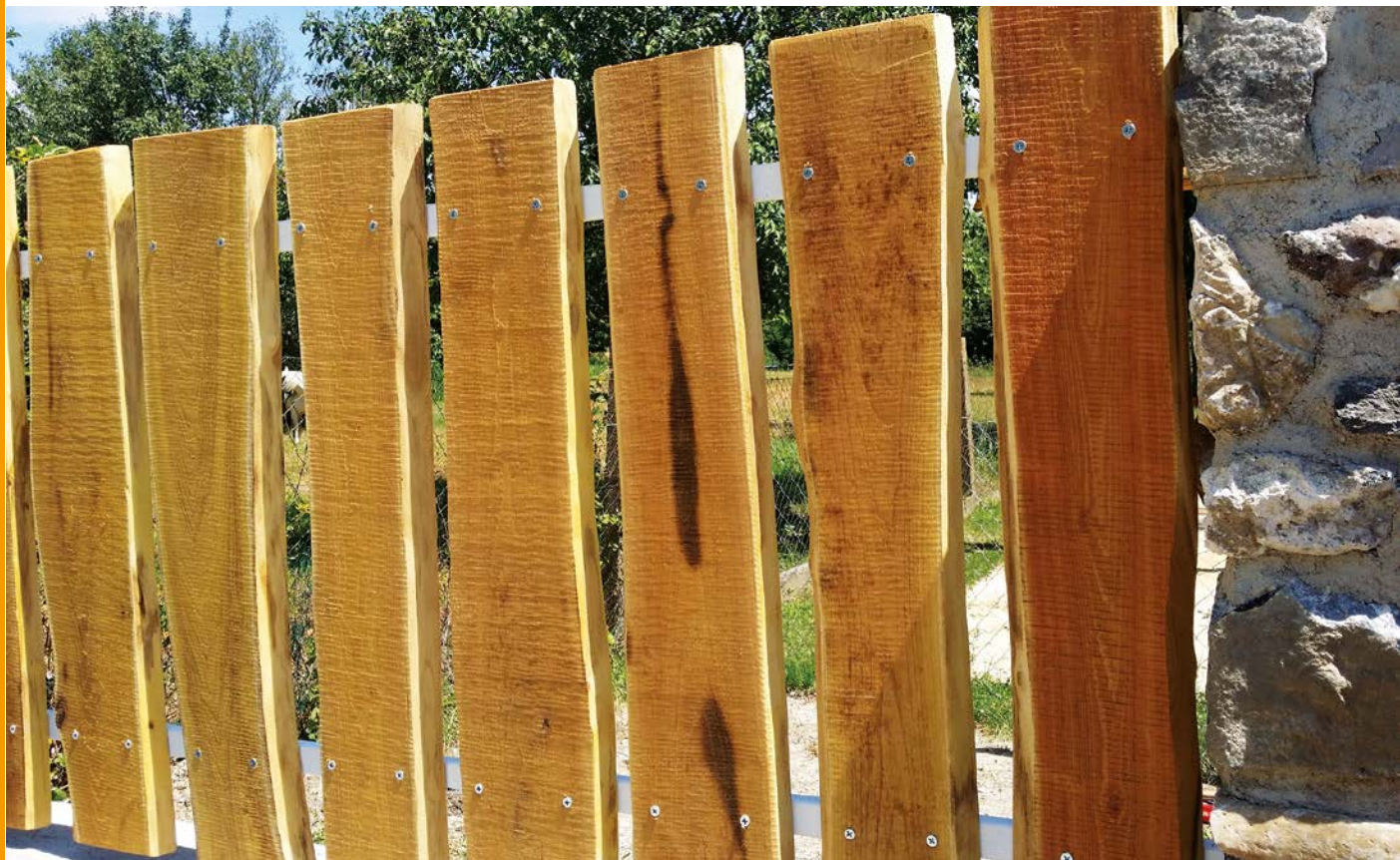

TÖBB, MINT TELEKHATÁR

Rusztikus, szélezetlen deszkakerítés

Schlosser Mátyás
okl. faipari mérnök

Az ember földtulajdonának körülhatároló eszköze, a kerítés az idők során rengeteg változáson ment keresztül. Egyrészt a technológiai, másrészt a társadalmi fejlődéssel párhuzamosan igazodtak a kerítések az adott korszak elvárásaihoz.

Az, hogy a kerítésnek komoly szerepe van a mezőgazdaságban és az állattartásban, nem igényel különösebb magyarázatot. A vidéken általánosan használt faszerkezetű karámokat és kerítéseket csak a XX. század második felében megjelenő új lehetőségek kezdték kiszorítani. A könnyű és erős dróthálók, szögesdrótok egyszerűsítették a telepítés munkáját. A villanypásztor pedig forradalmi változásokat hozott az állattartásban és a vadkár elleni védekezésben is.

A fentiekől eltérő feladatot látnak el az olyan kerítések, amelyek a kisebb magán- és közterületeket

óvják az illetéktelenektől: védik a privát szférát. Az ipari forradalom és az urbanizáció hozta új helyzetben az ilyen típusú kerítéseknek egyre nagyobb volt a jelentőségük. Sőt, a biztonság mellett dekorációs szerepet kaptak, a társadalmi rang fokmérői lettek. A kerítések kivitele, az anyagi helyzeten kívül, függött az időjárás és a domborzati viszonyok támasztotta követelményektől, a rendelkezésre álló nyersanyagoktól és, hogy volt-e állattartás a háznál. A fakerítések elsősorban vidéken maradtak meg, a városi kerítések pedig a technológia fejlődésével egyre változatosabb formát öltö-

tek. Az épületek részeivé váltak, tartós kő, téglá, kovácsoltvas szerkezetükkel. Néhány kivételtől eltekintve általánosan elmondható, hogy korábban a díszes, kovácsolt – fa esetében faragott –, mívés kialakítású kerítések voltak a népszerűek, manapság pedig az egyszerű, letisztult formájú, modern kerítéseket részesítik előnyben az építkezők.

Fakerítések, illetve olyan rendszerek esetén, amelyek tartalmazzanak, akár csak díszítőelemként fát, rendkívül fontos a megfelelő anyaghasználat. Csak kültéri célra használatos fafajok jöhetnek szóba. A nyílászárógyártásban bevált fenyőfélék: borovi-, luc-, vörösfenyő, a lombosak közül a tölgy felel meg az igénybevételnek. A túlevelűek esetében különösen fontos a megfelelő felületkezelés, és szerencsés, ha a leginkább kitett felső részek fizikailag is védettek (pl. bádogazással). A tölgy kerítéselemnél a galvanizált, vagy rozsdamentes kötőelemek használata célszerű, így a fémmel érintkező felületeknél jellemző (csersav okozta) fekete foltok elkerülhetők.

Kerítésépítés esetén kiváló választás a hungarikumnak minősített akác. Természetes tartóssága

folytán vegyszeres kezelés nélkül is használható kültéri célokra. Az akácoszlop a mezőgazdaság és a vidéki élet fontos és nagy hagyománnyal rendelkező építőanyaga. A hagyományos állattartás mellett vadkerítések, partvédelmi oszlopok, szőlő és gyümölcsös támszerek készülnek belőle. Az akácoszlop élettartama csupán a kéreg eltávolításával 20–30%-kal megnövelhető. Még előnyösebb a szíjácsmart, csiszolt oszlopok használata.

A kültéri szerkezeteknél különös figyelmet érdemel a megfelelő felületkezelés, legfőképp a talajjal érintkező részek védelme. Közismert jelenség, hogy a faanyagok a bütü felől képesek a leggyorsabban és a legnagyobb mennyiségben a nedvesség felvételére. Megfelelő bütüvédő szer használatával eltömíthetők a nyitott pórusok, így a nedvesség nem hatolhat be a szerkezetbe. A földbe kerülő rész, amennyiben fából készül, fokozottan kitett a rovarok és gombák károsító hatásának. Ezen oszloprész égetésével a sejtfalak összezáródnak, a szíjács elszesenedik, így kevesebb nedvesség juthat a faanyagba, valamint nem jelent táptalajt a farontó gombáknak sem. Érdemes

Mart, felületkezelte kerítéslécek

tudni, hogy az oszlop teherbírását a palást külső része adja. Amennyiben a degradáció épp ebben a külső rétegben kezdődik el, már kevésbé mély korhadás is jelentős gyengülést eredményez.

A kültéri szerkezetek védelmére a merítéses impregnálás is rendelkezésre áll. Az ilyen, többnyire barkácsruházak polcain található

Kéregzett, hegyezett akácoszlopok

Fűrészelt akác kerítésoszlopok, égetett felülettel

Postsaver fóliával védett oszlop telepítése

világoszöld árnyalatú, fenyőből készült szerkezetektől ne várjunk sokat, a védőszer gyakran csupán 1–2 milliméter mélyen hatol a faanyagba. Az előbb említett eljárásnál sokkal jobb a mag nyomomású telítés. Szárítás után a túlnyomásos védőszeres kezelé-

átesett anyagtól jelentősen hosszabb élettartammal szolgál, a technológia mintegy 20–30%-os pluszköltsége nyilvánvalóan megtérül.

A legkritikusabb, földdel érintkező rész problémájára, valamint a könnyű telepíthetőségre egyszerű megoldás a földre leüthető, vagy

csavarható oszloptartó kehely. Ez a megoldás betonozás nélkül rögzíthető, a földre mélyen nyúló tuskéje révén. Horganyzott acélból készült, így ellenáll a korróziónak. Érdekes találmány az angol Postsaver Europe Ltd. 1994-ben bemutatott Postsaver nevű terméke, amit kifejezetten faoszlopok és cölöpök korhadására fejlesztettek ki. Egy hőre zsugorodó, kétrétegű kompozit fóliáról van szó, ami meggátolja a faanyagban lévő tartósítósanyagok kioldódását, illetve a korhadást okozó

Postsaver fóliával védett oszlopok

nedvesség behatolását. Figyelemreméltó a termékre vállalt 25 éves élettartam-garancia.

Az oszlopok közé különféle kivitelű kerítéstáblák kerülhetnek: vízszintes hevederlécre felerősített deszkalapok, egyszerű vagy díszmarmalécek, esetleg előregyártott kész lamellás kerítéselemek. Ezeknél a szerkezeteknél lényeges, hogy a faanyag mozgása, zsugorodása és dagadása ne okozzon problémát, feszültségeket. A csapadékvíz gyors távozásának biztosítása is rendkívül fontos. Divatos a természetes hangulatú szélezesen deszkák használata. Ezeknél komoly probléma, hogy a

Talajba csavarozható, horganyzott oszloptalp

szíjács nem kerül eltávolításra, ami rövidíti a szerkezet élettartamát. Ilyen esetben a deszkák egyedi, hullámos, kézi szélezésével érdemes megtartani a formát, így némi anyagvesztéssel ugyan, de az eredmény tartós lesz. ■

Források:
nadland.hu
keritestrend.hu
wood.hu